

Transhumanism – vad är det?

Av: Göran Schmidt

Ordet transhumanism nämns allt oftare i media, inte minst i samband med Elon Musk, grundare av företagen Tesla och SpaceX. Vad är det egentligen? och Har det med skapelsefrågan och kristen tro att göra?

Själva ordet transhumanism populariserades av den brittiske evolutionsbiologen Julian Huxley. Han var den förste general-sekreteraren för UNESCO och ledare för det brittiska eugenik-sällskapet 1959–1962. Eugenik är synonymt med rasbiologi, det vill säga idén att människans ärftliga egenskaper bör förbättras genom avel, på liknande sätt som inom husdjursaveln där bara de friskaste och starkaste djuren tillåts fortplanta sig. Det var i det sammanhanget som transhumanism användes av Huxley – det stod för en högre utvecklad germansk människors.

Som vi vet är eugenik ett ord som inte klingar särskilt väl mot bakgrund av hur det praktiserades i andra världskrigets Tyskland. Den här gången har transhumanismen återkommit i en till synes mer rumsren och mer tekniskt avancerad skepnad.

Den moderna formen av transhumanism brukar användas om ett par olika scenarion. Det ena, som vi skulle kunna kalla för light-varianten, handlar om att man numera, eller inom en överskådlig framtid, har möjlighet att "designa" spädbarn genom "genredigering" med CRISPR-teknik¹ och på så vis kan eliminera anlag för dåliga egenskaper som ärftliga

sjukdomar och framhäva anlag för önskvärda egenskaper. Ja, till och med överföra önskvärda anlag från andra organismer till människans arvs massa – alltså genmodifierade människor.

Det andra scenariot, som fortfarande anses vara i sin linda, är än mer drastiskt. Det handlar om att på digital väg förena människans mentala egenskaper med cyberrymden, det vill säga genom att ansluta det egna medvetandet till exempelvis internet, inte som idag via en dator eller smartphone, utan direkt via en "omkopplingsstation" (så kallad brain-computer interface – BCI – se nästa artikel) i form av elektroder inuti² eller utanpå huvudet. De verkliga visionärerna inom området tänker sig att man i framtiden rentav ska kunna ladda upp sina sinnen på en hårddisk eller annan lagringsmedia och på så sätt uppnå odödlighet utan någon fysisk kropp!

Förmodligen tycker du att det här låter som science fiction. Det gör det, men det tas idag på största allvar, framför allt inom sekulära kretsar. Transhumanism presenteras egentligen inte som en alternativ väg utan som en nödvändig väg. Vid World Government Summit i Dubai i vintras (2023) hävdade nämnde Elon Musk³ att utan en framtida ny ►

människoart kommer mänskligheten i framtiden att utkonkurreras och marginaliseras av AI-robotar. Han är långtifrån ensam om en sådan framtidssyn. Andra liktänkande personer är till exempel den israeliske historikern Yuval Noah Harari, författare till boken *Homo Deus* (2017) – se recensionen på sidan 50, och Larry Page, medgrundare av Google. Dessvärre har våra världsledare sällan perspektiv på naturvetenskap och ännu mer sällan en bibliskt grundad världsbild. Det gör dem till lätta byten för tankeströmningar, speciellt om de framförs av kända och inflytelserika naturvetare och tekniker och i synnerhet när dessa har tillgångar som räknas i miljarder.

Hur ska man då som kristen förhålla sig till transhumanismen?

Först och främst genom att stå upp för en sann och balanserad verklighetsuppfattning. Evolutionsteoriens syn på människans natur och hennes medvetande är falsk. Enligt den är mänsklig intelligens ingenting annat än ett fenomen som råkade uppträda ("emergera") i våra urtida förfäder så snart ett visst antal neuroner (nervceller) åstadkom elektriska signaler med de lämpliga kombinationerna. Bara med en så låg och nedvärderande syn kan man komma på tanken att den skulle gå att förena med den digitala värld som vi människor skapat och resultera i en bättre och mer avancerad människoart.

För det andra genom att påtala att scenariot med genförbättrade människor faktiskt inte är ett dugg mer etiskt försvarbart än nazitidens rashygien. Urvalet av de överlägsna individerna kommer, nu som då, att ske genom bortselektion av de mindre lyckligt lottade individerna, må så vara i sitt embryonalstadium. Modern abortlagstiftning och den förändrade tidsandan har krattat manegen för att ett sådant urval kan ske utan några samvetsbetänkligheter. Men det förändrar egentligen ingenting i sak.

En annan likhet med nazi-ideologin är att en värld med cyber-uppkopplade individer och individer som valt att inte uppkopplas blir ett elitistisk samhälle. Nämnade Yuval Harari anser att de senare kommer att utgöra en "oanvändbar klass" av varelser. Richard Seed, forskare inom mänsklig kloning har formulerat det så här: "Vi kommer att bli Gudar. Punkt. Om du inte gillar det så hoppa av. Du är inte tvungen att bidra; du behöver inte delta. Men om du tänker sätta en käpp i hjulet för mig att bli Gud så kommer vi att få stora problem. Då blir det krig.⁴" Kort sagt: Ändamålen helgar medlen. Lögner från ormens mun den olyckliga dagen i Edens lustgård ringer i öronen. (Den religiösa dimensionen av transhumanismen diskuteras i artikeln på sidan 42.)

När man tar del av dessa inflytelserika individers framtidsvisioner kan man inte undgå att slås av den osunda uppmärksamhet som man fäster just vid intelligens. Vem pratar om kärlek, empati och solidaritet med de fattiga och utsatta? Ingen. Någon har träffande sagt att transhumanismen inte gör människan mer mänsklig, utan mindre. Patricia Engler, medarbetare på *Answers in Genesis* skriver träffande: "Sammanfattningsvis skulle en eugenisk mentalitet plus en förbättrad elit plus kraftfull bioteknik minus en grund för moral resultera i en ofattbart osäker ekvation."⁵

För det tredje vet vi som bibeltroende kristna att de mänskliga initiativen att skapa en övermänniska aldrig kommer att lyckas. Varje sådant försök leder till dess motsats. Gud grep in vid Babel och Gud kommer att gripa in igen. Människor förblindade av evolutionens dimridåer inser inte att ingrepp i universums mest komplexa struktur – människans hjärna – kommer att straffa sig. Högmod går före fall. Att inbilla sig att människan, Guds avbild, skulle kunna förbättras med mänsklig teknik är som att tro att man kan förbättra en laptops prestanda enbart med hjälp av en slägg och en näve tretumsspik.

Och för det fjärde kan vi avvisa argumentet att vi redan nu skulle vara transhumanister. Somliga hävdar att vi är det eftersom många av oss är försedda med pacemaker, glasögon och hörapparater eller andra tekniska hjälpmedel som ökar vår livskvalitet och förlänger våra liv. Men sådant är väl-signade metoder att kompensera i viss mån för syndafallets destruktiva konsekvenser och det är någonting helt annat än att skapa övermänniskor. Och skillnaden är inte en fråga om grader. Det må finnas många nyanser mellan gult och rött, men det hindrar oss inte från att göra rätt vid trafikljusen.

Ironiskt nog inser inte transhumanismens förespråkare, och få andra heller, elefanten i rummet. Man är fokuserade på att med mänsklig intelligens som verktyg försöka förbättra människan som art. Man glömmer att det var just intelligensen hos en mäktig Gud som en gång skapade henne i första rummet.

NOTER

1. Se artikel om CRISPR-tekniken i *Genesis* nr 1 mars-2021 s. 9. (<https://genesis.nu/magasin/tidigare-nummer/genesis-2021-1/>). Eller kortare: bit.ly/C32323
2. Läs om Elon Musks Neuralinkprojekt på neuralink.com.
3. <https://www.cnn.com/2017/02/13/elon-musk-humans-merge-machines-cyborg-artificial-intelligence-robots.html> (bit.ly/G423-07)
4. <https://youtu.be/WTzF11SCII> (kortare: bit.ly/G423-17)
5. <https://answersingenesis.org/human-evolution/thinking-biblical-ly-about-transhumanist-technologies/> (kortare: bit.ly/bit.ly/G423-08)